

Parlamentul
Republicii Moldova

VB nr. 86

11 august 2022

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

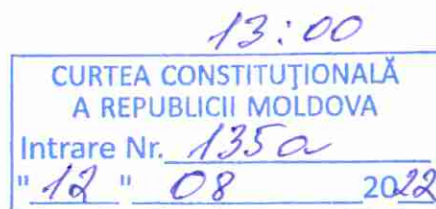
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE

prezentată în conformitate cu articolul 25 lit. g) din Legea nr. 317-XIII din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională și articolele 38 alin.(1) lit. g) și 39 din Codul Jurisdicției Constituționale nr. 502-XIII din 16 iunie 1995

pentru controlul constituționalității Hotărârii Guvernului nr. 485 din 13 iulie 2022 cu privire la reorganizarea prin fuziune (absorbție) a unor instituții din domeniile educației, cercetării și inovării și modificarea unor hotărâri ale Guvernului

I – AUTORII SESIZĂRII

Vlad BATRÎNCEA
Deputat în Parlamentul Republicii Moldova
Parlamentul Republicii Moldova
Bulevardul Ștefan cel Mare și Sfânt 105

Vasile BOLEA
Deputat în Parlamentul Republicii Moldova
Parlamentul Republicii Moldova
Bulevardul Ștefan cel Mare și Sfânt 105

II – OBIECTUL SESIZĂRII

Prezenta sesizare are drept obiect examinarea constituționalității Hotărîrii Guvernului nr.485 din 13 iulie 2022 cu privire la reorganizarea prin fuziune (absorbție) a unor instituții din domeniile educației, cercetării și inovării și modificarea unor hotărîri ale Guvernului.

III – EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

La 13 iulie curent, Guvernul Republicii Moldova a adoptat Hotărîrea nr.485 cu privire la reorganizarea prin fuziune (absorbție) a unor instituții din domeniile educației, cercetării și inovării și modificarea unor hotărîri ale Guvernului.

Prin conținutul său, hotărîrea prevede procedura absorbirii de către patru Universități a unui șir de alte instituții de învățămînt superior, considerate „mai puțin utile/fiabile”. Astfel, se prevede că:

Instituția Publică **Universitatea de Stat din Moldova** (persoană juridică absorbantă) se reorganizează prin fuziunea (absorbția) următoarelor instituții publice (persoane juridice absorbite): 1) Instituția Publică Academia de Administrare Publică; 2) Instituția Publică Biblioteca Științifică (Institut) „Andrei Lupan”; 3) Instituția Publică Institutul de Matematică și Informatică „Vladimir Andrunachievici”; 4) Instituția Publică Institutul de Fizică Aplicată; 5) Instituția Publică Institutul de Chimie; 6) Instituția Publică Institutul de Ecologie și Geografie; 7) Instituția Publică Institutul de Zoologie; 8) Instituția Publică Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice; 9) Instituția Publică Institutul de Fiziologie și Sanocreatologie; 10) Instituția Publică Institutul de Filologie Română „Bogdan Petriceicu-Hasdeu”; 11) Instituția Publică Institutul de Istorie; 12) Instituția Publică Institutul de Genetică, Fiziologie și Protecție a Plantelor; 13) Instituția Publică Institutul de Geologie și Seismologie; 14) Instituția Publică Grădina Botanică Națională (Institut) „Alexandru Ciubotaru”.

Instituția Publică **Universitatea Tehnică a Moldovei** (persoană juridică absorbantă) se reorganizează prin fuziunea (absorbția) următoarelor instituții publice (persoane juridice absorbite): 1) Instituția Publică Universitatea Agrară de Stat din Moldova; 2)

Instituția Publică Institutul de Inginerie Electronică și Nanotehnologii „D. Ghițu”; 3) Instituția Publică Institutul de Energetică; 4) Instituția Publică Institutul de Microbiologie și Biotehnologie.

Instituția Publică **Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”** din Chișinău (persoană juridică absorbantă) se reorganizează prin fuziunea (absorbția) următoarelor instituții publice (persoane juridice absorbite): 1) Instituția Publică Universitatea de Stat din Tiraspol; 2) Instituția Publică Institutul de Științe ale Educației; 3) Instituția Publică Institutul de Formare Continuă.

Instituția Publică **Academia de Studii Economice din Moldova** (persoană juridică absorbantă) se reorganizează prin fuziunea (absorbția) Instituției Publice Institutul Național de Cercetări Economice (persoană juridică absorbită).

Totodată, Drepturile și obligațiile persoanelor juridice absorbite trec integral la persoana juridică absorbantă, **inclusiv drepturile și obligațiile care țin de gestiunea patrimoniului (bunurilor) instituțiilor absorbite.**

Prin urmare, în condițiile art.75 din Codul Educației nr.152 din 17 iulie 2014, învățământul superior este un factor-cheie pentru dezvoltarea culturală, economică și socială a societății bazate tot mai mult pe cunoaștere și un promotor al drepturilor omului, dezvoltării durabile, democrației, păcii și justiției.

Învățământul superior are drept misiune:

- a) crearea, păstrarea și diseminarea cunoașterii la cel mai înalt nivel de excelență;
- b) formarea specialiștilor de înaltă calificare competitivi pe piața națională și internațională a muncii;
- c) crearea oportunităților de formare profesională pe parcursul întregii vieți;
- d) păstrarea, dezvoltarea și promovarea valorilor naționale cultural-istorice în contextul diversității culturale.

În acest sens, art.79 din Codul educației prevede expres, instituțiile de învățământ superior dispun de statut de autonomie universitară. Autonomia universitară constă în dreptul comunității universitare de organizare și autogestionare, de exercitare a libertăților academice fără niciun fel de ingerințe ideologice, politice sau religioase, de asumare a unui ansamblu de competențe și obligații în concordanță cu politicile și strategiile naționale ale dezvoltării învățământului superior.

Normele respective reprezintă o dezvoltare a bazelor constituționale statuate în art.35 alin.(6) din Constituția Republicii Moldova, care proclamă că **instituțiile de învățământ superior beneficiază de dreptul la autonomie.**

În sensul respectiv, Înalta Curte, în jurisprudența sa (*Hotărîrea Curții Constituționale nr.27 din 29.09.1998 cu privire la controlul constituționalității pct.5 alin.5 din Hotărîrea Guvernului nr.243 din 3 martie 1998 "Cu privire la măsurile urgente de realizare a Legii bugetului pe anul 1998*) a subliniat că: Dreptul la învățătură constituie unul dintre cele mai importante drepturi sociale ale omului. Acest drept creează premisele necesare pentru afirmarea plină a personalității și a demnității umane, precum și pentru dezvoltarea întregii societăți. De nivelul potențialului intelectual al persoanei depinde nu numai promovarea persoanei pe scara socială și statutul ei social, dar și progresul societății în ansamblu, evoluția vieții economice, sociale și culturale.

Totodată, ne fiind negat acest drept, statul poate interveni în sistemul de învățământ, or, Curtea menționează că, în funcție de realitățile stabilite la etapa de dezvoltare a societății, autoritățile dispun de dreptul de a se implica în procesul de învățământ în scopul asigurării calității de formare a specialiștilor. Această prerogativă a statului este asigurată prin dispozițiile articolului 35 alin. (5) din Constituție, potrivit căruia instituțiile de învățământ, inclusiv cele nestatale, se înființează și își desfășoară activitatea în condițiile

legii.

Însă, acest deziderat urmează a fi privit din perspectiva dreptului statului de a testa aptitudinile candidaților pentru încadrarea acestora la forma optimă de învățământ, sau ajustarea locurilor disponibile în anumite ramuri ale învățământului facultatului, etc., **nu și prin lichidarea entităților de învățământ superior.**

Or, studiile reprezintă o investiție în viitorul individului, care trebuie să producă rezultate cuantificabile și tangibile, însă aceste condiționări urmează a fi în corespundere cu principiile constituționale.

De altfel, în jurisprudența sa, Înalta Curte a menționat că: Statul are dreptul și obligația de a stabili căile, conținutul și standardele necesare pentru a asigura realizarea optimă a dreptului la învățatură. Astfel, reglementarea cadrului organizatorico-juridic al instituțiilor de învățământ superior de stat și privat și instituirea unui regim special pentru activitatea acestora, precum și stabilirea restricțiilor, este o prerogativă a legiuitorului.

Or, din acest deziderat nu reiese liberalismul **lipsit de argumente de proporționalitate**, în ceea ce privește lichidarea unor entități ale învățământului superior.

Totodată, instituțiile de învățământ nu activează în sectorul economic în sensul direct al acestei noțiuni, prin care se înțelege un ansamblu de activități umane desfășurate în sfera producției, distribuției și consumului bunurilor materiale și serviciilor. Activitatea instituțiilor de învățământ **constă în contribuția la dezvoltarea liberă, armonioasă a omului și formarea personalității creative**, care se poate adapta la condițiile și schimbările vieții.

Bunăoară, referindu-se la **cooperarea statului cu instituțiile de învățământ**, Înalta Curte a subliniat că această cooperare ar urma să se realizeze din perspectiva potrivit căreia: deși oferă instituțiilor de învățământ superior o autonomie largă, statul se poate implica totuși în organizarea și activitatea acestora, obligându-le să respecte și să realizeze plenar **principiile învățământului** (umanitarizare, accesibilitate, adaptivitate, creativitate, diversitate, democratizare, deschidere și flexibilitate) și standardele educaționale de stat, astfel realizându-se cooperarea între stat și instituțiile de învățământ superior. (*A se vedea Hotărârea nr. 19 din 03.06.2014 pentru controlul constituționalității unor prevederi din Legea învățământului nr. 547-XIII din 21 iulie 1995 (mecanismul de numire a rectorilor instituțiilor de învățământ superior aflate în subordinea autorităților publice).*

De altfel, cu referire la principiul autonomiei universitare, care este reglementat în mai multe acte internaționale.

Prin **Declarația de la Lisabona a Asociației Universităților Europene (2007)** s-au stabilit patru domenii ale autonomiei universitare, care caracterizează o universitate modernă: „- Autonomia organizațională, care înseamnă libertatea universității de a-și stabili structura, forma de conducere și relațiile de subordonare și responsabilitate. - Autonomia financiară, care înseamnă libertatea universității de asigurare a veniturilor și de alocare a resurselor financiare, stabilirea taxelor de studii, taxelor de cazare în cămine, taxelor la prestări servicii, de finanțare și cofinanțare a cercetărilor universitare, de utilizare și depozitare a resurselor financiare, utilizând proceduri proprii pentru gestiunea lor eficientă. - Autonomia resurselor umane, care presupune libertatea universității de a recruta și selecta resurse umane calificate, responsabilitatea încheierii contractelor de muncă, stabilirea nivelului salariilor, sporului la salariu în funcție de valoarea potențialului uman. - Autonomia academică, adică libertatea și responsabilitatea universității de a dezvolta programe proprii de studii, definirea structurii și conținutului curriculumului universitar, responsabilitatea asigurării calității acestor programe, a cercetărilor universitare, determinarea procedurilor de selecție a viitorilor studenți.”

Declarația de la Budapesta și Viena din 12 martie 2010 privind Spațiul European al învățământului superior califică libertatea academică, autonomia și responsabilitatea instituțiilor de învățământ superior ca principii ale spațiului european al învățământului superior.

La fel, în urma ralierei la Procesul de la Bologna, Republica Moldova și-a asumat angajamentul asigurării **competitivității** și atractivității învățământului superior european, prin asigurarea compatibilității acestuia și constituirea Spațiului european comun al învățământului superior cu o mobilitate academică în permanentă creștere.

În jurisprudența sa, Înalta Curte reține că autonomia universitară, înscrisă în prevederile art. 35 alin. (6) din Constituție, implică în mod egal autonomia educațională și autonomia instituțională. Autonomia educațională se exprimă prin autonomia universitară funcțională sau academică; autonomia instituțională cuprinde autonomia organizatorică, administrativă și financiară. Aceste două forme ale autonomiei sunt inseparabile, or, fără libertatea academică (a activității didactice) autonomia instituțională nu poate fi garantată.

Complementar, în Hotărârea Curții Constituționale nr. 6 din 03 mai 2012, se menționează că această autonomie constă în dreptul instituției de a se conduce, de a-și exercita libertățile academice fără nici un fel de ingerințe ideologice, **politice**, religioase, de a-și asuma un ansamblu de competențe, obligații și responsabilități în concordanță cu opțiunile și orientările strategice naționale de dezvoltare a învățământului superior, cu progresul științei și tehnicii, al civilizației regionale și universale. Autonomia universitară se materializează în autonomia organizatorică și funcțională, în autonomia administrativă și financiară. Or, în opinia autorului, exercițiul de „reorganizare” universitare reiese din perspectiva oportunității.

În Hotărârea nr. 19 din 03 iunie 2014, autonomia universitară, potrivit sensului art. 35 alin.(6) din Constituție, reprezintă un concept constituțional cu valoare de principiu, legiuitorul constituant consacrandu-l ca **o componentă a dreptului la învățatură**. Principiul respectiv constituie o garanție a libertății organizării învățământului superior.

Astfel, autonomia universitară înseamnă **independența instituțiilor de învățământ superior față de stat și alți subiecți din societate**, în adoptarea deciziilor privind administrarea internă, gestionarea finanțelor, stabilirea politicilor curriculare proprii, servicii și alte activități interne.

Deși oferă instituțiilor de învățământ superior o autonomie largă, statul se poate implica totuși în organizarea și activitatea acestora, **obligându-le să respecte și să realizeze plenar principiile** învățământului (umanitarizare, accesibilitate, adaptivitate, creativitate, diversitate, democratizare, deschidere și flexibilitate) și standardele educaționale de stat, astfel realizându-se cooperarea între stat și instituțiile de învățământ superior.

Potrivit cadrului internațional al drepturilor omului: Declarația Universală a Drepturilor Omului (art. 26); Pactul Internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale (art. 13); Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (art. 2 din Protocolul nr. 1); Convenția privind lupta împotriva discriminării în domeniul învățământului (UNESCO, 1960); Convenția internațională (ONU) cu privire la drepturile copilului (1989): Unul dintre cele mai importante drepturi ale omului este dreptul la educație, ale cărui elemente principale constau în dreptul de a fi instruit, de a învăța. Fiecare om are vocație la instruire și educare, iar dreptul care configurează această vocație nu poate lipsi din categoria drepturilor fundamentale enunțate de actele internaționale.

Privind **dreptul la instruire**, există o bogată practică a CtEDO, care a enunțat o serie de interpretări și opinii. Dreptul la învățătură, **unul dintre cele mai importante drepturi sociale ale omului**, creează premisele necesare afirmării plene a personalității și a demnității umane. De potențialul intelectual al persoanei depinde nu numai promovarea pe scara socială și statutul ei social, dar și progresul societății în ansamblu, evoluția vieții economice, sociale și culturale.

Or, potrivit jurisprudenței CtEDO, dreptul la instruire – se are în vedere și urmărirea respectării dreptului la **pluralismul educativ** – cere o reglementare din partea statului, dar aceasta nu trebuie niciodată să atingă substanța și nici să aducă atingere altor drepturi; pentru ca să producă efecte utile, trebuie ca individul titular să aibă posibilitatea de a beneficia de învățământul urmat, prin recunoașterea oficială a studiilor efectuate; permite părinților să ceară statului respectarea convingerilor religioase și filozofice; permite statului să vegheze ca informațiile și cunoștințele cuprinse în program să fie difuzate într-o manieră obiectivă, critică și pluralistă, interzicând urmărirea unui scop de îndoctrinare; permite statului să subordoneze recunoașterea oficială a studiilor îndeplinirii unor condiții; nu implică libertatea de a primi educația în orice limbă, iar dreptul părinților la respectarea convingerilor lor nu implică dreptul de a cere să se facă învățământul într-o altă limbă decât cea a statului.

Inclus în categoria **drepturilor fundamentale** ale omului, dreptul la învățătură nu trebuie interpretat ca un drept unilateral de a primi de la stat sau de la persoane particulare un beneficiu social sub formă de instruire. Este de remarcat specificul juridic ce rezultă din îmbinarea libertății cu obligația, deoarece dreptul la învățătură este în același timp și o îndatorire (învățământul general obligatoriu). Denumirea art. 35 cuprinde numai dreptul la învățătură, pe când conținutul adevărat al dreptului la instruire este mult mai complex, cuprinzând și libertatea învățământului (libertatea academică), menită să asigure celor care învață libertatea de a alege instituția și învățătorii.

Privită prin prisma Convenției UNESCO privind lupta împotriva discriminării în domeniul învățământului, speța comunicată Înnaltei Curți la fel prezintă riscuri, din perspectiva după cum urmează:

În scopul de a elimina sau preveni orice discriminare în sensul prezentei Convenții, statele participante își iau angajamentul: a) să abroge orice dispoziții legislative și administrative și să pună capăt oricăror practici administrative care ar comporta o **discriminare în domeniul învățământului**; b) să ia măsurile necesare, la nevoie pe cale legislativă, pentru a nu se face nici o discriminare la admiterea elevilor în instituțiile de învățământ; c) să nu admită, în ceea ce privește cheltuielile de școlarizare, atribuirea de burse sau orice alte forme de ajutorare a elevilor, acordarea de autorizații sau înlesniri care pot fi necesare pentru urmarea studiilor în străinătate, nici o diferență de tratament între naționali din partea autorităților, afară de cele care se bazează pe merite sau pe nevoi; d) să nu admită, în cazul unui ajutor eventual, dat sub orice formă de către autoritățile publice instituțiilor de învățământ, nici o preferință sau restricție bazate exclusiv pe faptul că elevii aparțin unui grup determinat;

Complementar din perspectiva jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului subliniem următoarele argumente.

Deși dreptul la instruire nu este totuși un drept absolut, deoarece poate da naștere anumitor limitări admise implicit, ținând seama de faptul că, „prin însăși natura, acesta impune reglementarea de către stat” a se vedea, de asemenea, mutatis mutandis, *Golder împotriva Regatului Unit*, pct. 38; *Fayed împotriva Regatului Unit*, pct. 65). Prin urmare, în această materie, autoritățile naționale beneficiază de o anumită marjă de apreciere, **însă este de competența Curții să se pronunțe în ultimă instanță cu privire la respectarea**

cerințelor Convenției. Pentru a se asigura că limitările puse în aplicare nu reduc dreptul în cauză în asemenea măsură încât afectează însăși esența acestuia și îl privează de eficacitatea sa, Curtea trebuie să se convingă că acestea sunt previzibile pentru justițiabil și urmăresc un obiectiv legitim *Leyla Şahin împotriva Turciei*.

Spre deosebire de art. 8 - 11 din Convenție, restrângerile permise nu sunt legate de o enumerare exhaustivă a unor „obiective legitime” în temeiul art. 2 din Protocolul nr. 1. În plus, o astfel de limitare este compatibilă cu articolul în cauză numai dacă există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit.

Într-o societate democratică, dreptul la instruire, indispensabil pentru realizarea drepturilor omului, **ocupă un loc atât de important** încât o interpretare restrictivă a primei teze a art. 2 din Protocolul nr. 1 nu ar corespunde cu obiectivul și scopul acestei dispoziții [*Leyla Şahin împotriva Turciei (MC)*, pct. 137 ; *Timichev împotriva Rusiei*, pct. 64; *Çam împotriva Turciei*, pct. 52; *Velyo Velev împotriva Bulgariei*, pct. 33].

Având în vedere că art. 2 din Protocolul nr. 1 la Convenție se aplică învățământului universitar, acesta impune, în acest context, oricărui stat care a creat instituții de învățământ superior să se asigure că acestea sunt efectiv accesibile [*Leyla Şahin împotriva Turciei (MC)*, pct. 136-137]. Cu alte cuvinte, accesul la instituțiile de învățământ superior existente la un moment dat face parte integrantă din dreptul prevăzut la prima teză a art. 2 din Protocolul nr. 1 (*Mürsel Eren împotriva Turciei*, pct. 41 ; *Irfan Temel și alții împotriva Turciei*, pct. 39).

Dreptul la instruire impune, prin însăși natura sa, reglementarea de către stat, care poate varia în timp și spațiu în funcție de nevoile și resursele comunității și indivizilor. O astfel de reglementare **nu trebuie să aducă niciodată atingere esenței dreptului la instruire și nici să contravină altor drepturi consacrate de Convenție.** De asemenea, Convenția implică păstrarea unui echilibru just între apărarea interesului general al comunității și respectarea drepturilor fundamentale ale omului (*Cauza privind regimul lingvistic belgian*, pct. 5, p. 32).

În jurisprudența Curții Constituționale a României, regăsim statuarea Înaltei Curți, potrivit căreia: **problemele legate de organizare, eficiență și stabilitate trebuie să fie corelate între ele în așa fel încât așteptările legitime ale tuturor potențialilor beneficiari ai actului de învățământ să nu fie nesocotite.** Așadar, o conformitate parțială a egalității în fața legii este cea care justifică diferitele forme de opoziție, cum ar fi tocmai ordonanța criticată, care este legitimată de art.53 din Constituție, atât de apărarea ordinii și moralei publice, cât și a drepturilor și libertăților posibililor beneficiari ai actului de învățământ superior.

Cadrul normativ pertinent

Constituția Republicii Moldova

Articolul 1

Statul Republica Moldova

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 7

Constituția, Lege Supremă

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Articolul 8

Respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale

(1) Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.

(2) Intrarea în vigoare a unui tratat internațional conținând dispoziții contrare Constituției va trebui precedată de o revizuire a acesteia.

Articolul 35

Dreptul la învățătură

(1) Dreptul la învățătură este asigurat prin învățământul general obligatoriu, prin învățământul liceal și prin cel profesional, prin învățământul superior, precum și prin alte forme de instruire și de perfecționare.

(2) Statul asigură, în condițiile legii, dreptul de a alege limba de educare și instruire a persoanelor.

(3) Studiarea limbii de stat se asigură în instituțiile de învățământ de toate gradele.

(4) Învățământul de stat este gratuit.

(5) Instituțiile de învățământ, inclusiv cele nestatale, se înființează și își desfășoară activitatea în condițiile legii.

(6) Instituțiile de învățământ superior beneficiază de dreptul la autonomie.

(7) Învățământul liceal, profesional și cel superior de stat este egal accesibil tuturor, pe bază de merit.

(8) Statul asigură, în condițiile legii, libertatea învățământului religios. Învățământul de stat este laic.

(9) Dreptul prioritar de a alege sfera de instruire a copiilor revine părinților.

IV – CERINȚELE AUTORILOR SESIZĂRII

Urmare celor expuse, dat fiind necorespunderea Hotărîrii Guvernului nr. din 15 iulie 2022 cu prevederile Legii Supreme și în conformitate cu prevederile art. art.1, 4, 7, 8, și 35 din Constituția Republicii Moldova, art. art.4 și 25 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art. art. 4, 7¹, 38, 39 din Codul Jurisdicției Constituționale

Solicităm Înaltei Curți:

1. Admiterea spre examinare a prezentei sesizări;
2. Exercițarea controlului constituționalității și declararea drept neconstituțională a Hotărîrii Guvernului nr.485 din 13 iulie 2022 cu privire la reorganizarea prin fuziune (absorbție) a unor instituții din domeniile educației, cercetării și inovării și modificarea unor hotărîri ale Guvernului;

V – DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

În jurisprudența anterioară, cu referire la spețe similare, Curtea a menționat că problema **oportunității** legii nu ține de competența sa, aceasta fiind o atribuție exclusivă a Parlamentului (Decizia de sistare nr.5 din 22 mai 2013; Hotărârea nr.10 din 12 iulie 2012; Decizia de inadmisibilitate din 15 noiembrie 2012).

Subliniem faptul că, prin importanța subiectului deferit justiției constituționale, conțurăm faptul că ingerința statului în domeniul educației este recunoscută, însă această ingerință este guvernată de principii și parametri expreși, or, în speță, acțiunile statului **depășesc limita proporționalității**.

Educația în sens larg constituie una dint cele mai importante preocupări la nivelul Uniunii Europene și nu doar. Programele actuale educaționale la nivel european reprezintă expresia principiului european reafirmat la Lisabona potrivit căruia **capitalul uman este cea mai importantă avere a unui stat**.

Este important ca dreptul la instruire să fie interpretat într-o manieră care ar face garanțiile sale să fie practice și efective, nu teoretice și iluzorii, fiind necesară interpretația acestuia în lumina condițiilor actuale. Eficiența depinde în primul rând de resursele și de structura organizatorică a sistemului de învățământ.

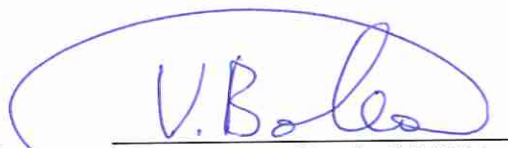
VI - LISTA DOCUMENTELOR

VII - DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA

Declarăm pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Cu respect,

_____
Vlad BĂTRÎNCEA

_____
Vasile BOLEA